

Vec C-303/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

11. apríl 2019

Vnútroštátny súd:

Corte suprema di cassazione

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

5. február 2019

Navrhovateľka:

Istituto nazionale previdenza sociale

Odporca:

VR

Predmet konania vo veci samej

Návrh na zrušenie odvolacieho rozsudku, ktorým sa konštatovala diskriminačná povaha právneho predpisu na základe štátnej príslušnosti, ktorý na účely výpočtu príspevku na domácnosť nezahŕňa do domácnosti členov rodiny štátneho príslušníka tretej krajiny, držiteľa povolenia na pobyt v zmysle smernice 2003/109/ES majúcich bydlisko v tretej krajine pôvodu, kým zahŕňa členov rodiny – nerezidentov štátneho príslušníka členského štátu

Predmet a právny základ prejudiciálnej otázky

Výklad článku 11 ods. 1 písm. d) smernice 2003/109/ES, ako aj zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle článku 267 ZFEÚ

Prejudiciálna otázka

Majú sa článok 11 ods. 1 písm. d) smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003, ako aj zásada rovnakého zaobchádzania s osobami s dlhodobým pobytom a vnútroštátnymi príslušníkmi vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, na základe ktorej na rozdiel od toho, čo je stanovené pre štátnych príslušníkov členského štátu, sú pri zarataní členov domácnosti na účely výpočtu príspevku na domácnosť vylúčení členovia rodiny pracovníka s dlhodobým pobytom, štátneho príslušníka tretej krajiny, ak majú bydlisko v tretej krajine pôvodu?

Uvedené predpisy práva Únie a príslušná judikatúra

Smernica Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 2004, s. 44; Mim. vyd. 19/006, s. 272), články 2 a 11, odseky 1, 2 a 4, ako aj odôvodnenia 12, 13 a 14

Rozsudky Súdneho dvora z 2. septembra 2015, Komisia/Holandsko (C-508/10, EU:C:2012:243), a z 24. apríla 2012, Kamberaj (C-571/10, EU:C:2012:233)

Uvedené vnútroštátne predpisy

Decreto legge 13 marzo 1988, n. 69, „Norme in materia previdenziale, per il miglioramento delle gestioni degli enti portuali ed altre disposizioni urgenti“, convertito in legge 13 maggio 1988, n. 153 (GURI n. 143 del 20 giugno 1988), [zákonný dekrét č. 69 z 13. marca 1988 „O predpisoch v oblasti sociálneho zabezpečenia na zlepšenie správy prístavných subjektov a iné urgentné

ustanovenia“, zmenený na zákon č. 153 z 13. mája 1988 (GURI č. 143 z 20. júna 1988)], článok 2.1: „Pre zamestnancov, poberateľov dôchodku a sociálnych dávok vyplývajúcich zo závislej činnosti..., zamestnancov štátnej správy..., sa rodinné prídavky počnúc mzdou splatnou k 1. januáru 1988... nahradia príspevkom na domácnosť, ak sú splnené podmienky stanovené ustanoveniami tohto článku. 2. Príspevok prináleží v rôznej výške v závislosti na počte členov a príjmu domácnosti v zmysle tabuľky v prílohe k tomuto dekrétu. Výška príjmu podľa tejto tabuľky sa zvyšuje... pre domácnosti, ktorých členovia z dôvodu postihnutia alebo fyzických alebo duševných chorôb úplne alebo trvalo nemôžu vykonávať hodnotnú prácu alebo ak ide o maloletých, ktorí majú trvalé ťažkosti s plnením úloh a činností primeraných ich veku. Vyššie uvedená výška príjmu sa zvyšuje..., ak stav osoby uvedenej v odseku 1 je vdovec alebo vdova, rozvedený alebo rozvedená, v právnej odluke, slobodný alebo slobodná. S účinnosťou od 1. júla 1994 ak súčasťou domácnosti podľa odseku 6 sú dve alebo viac detí, výška mesačného príspevku sa zvyšuje... za každé dieťa s výnimkou prvého dieťaťa. ... 6. Domácnosť tvoria manželia s výnimkou manžela/manželky, ktorý/á je v právnej odluke a nežije v spoločnej domácnosti, deti a osvojené deti... mladšie ako 18 rokov alebo bez vekového obmedzenia, ak z dôvodu postihnutia alebo fyzických alebo duševných chorôb úplne alebo trvalo nemôžu vykonávať hodnotnú prácu. ... 6a. Nie sú súčasťou domácnosti podľa odseku 6 manžel/manželka, deti a osvojené deti cudzieho štátneho príslušníka, ktoré nemajú bydlisko na území Talianskej republiky, pokiaľ so štátom, ktorého štátnym príslušníkom je cudzinec, nebola stanovená dohoda o recipročnom zaobchádzaní s talianskymi štátnymi príslušníkmi alebo uzavretý medzinárodný dohovor v oblasti rodinných dávok. Overovanie, v ktorých členských štátoch platí zásada reciprocity, vykonáva ministerstvo práce a sociálnych vecí po porade s ministerstvom zahraničných vecí. ... 8a. Pre tú istú domácnosť nie je možné poskytnúť viac ako jeden príspevok. Pre členov domácnosti, na ktorú sa vypláca príspevok, tento príspevok nie je zlučiteľný s iným príspevkom alebo rodinnou dávkou, bez ohľadu na to, kto má na ňu nárok. 9. Príjem domácnosti tvorí suma všetkých príjmov, ktoré podliehajú dani z príjmov fyzických osôb, dosiahnutých členmi domácnosti v predchádzajúcom kalendárnom roku k 1 júlu každého roka, a je platný na účely vyplácania príspevku do 30. júna nasledujúceho roka. ... Tento príjem tvoria taktiež príjmy akejkoľvek povahy..., ak sú vyššie ako... Do príjmu nie sú započítané príjmy z ukončenia pracovného pomeru bez ohľadu na ich pomenovanie a preddavky z týchto príjmov, ako aj príspevok podľa tohto článku. ...“

Decreto legislativo 8 gennaio 2007, n. 3, „Attuazione della direttiva 2003/109/CE...“ (GURI n. 24 del 30 gennaio 2007), il quale incorpora le disposizioni della direttiva nel testo del decreto legislativo 25 luglio 1998, n. 286, „Testo unico delle disposizioni concernenti la disciplina dell’immigrazione e norme sulla condizione dello straniero“ (Supplemento ordinario alla GURI n. 191 del 18 agosto 1998) [Legislatívny dekrét č. 3 z 8 januára 2007, ktorým sa „preberá smernica 2003/109/ES...“ (GURI č. 24 z 30. januára 2007, ktorým boli ustanovenia tejto smernice doplnené do kontextu ustanovení legislatívneho dekrétu č. 286 z 25. júla 1998, ktorým sa „kodifikuje právna úprava v oblasti

prist'ahovalectva a pravidiá týkajúce sa postavenia cudzinca“ (riadna príloha GURI č. 191 z 18. augusta 1998)], ktorý v článku 9 ods. 1 stanovuje: „Cudziniec, ktorý je aspoň päť rokov držiteľom platného povolenia na pobyt, ktorý preukáže, že jeho príjem nie je nižší ako ročná sociálna dávka, a v prípade žiadosti týkajúcej sa členov jeho rodiny, ako dostatočný príjem..., a že má vhodné bývanie, ktoré spĺňa minimálne podmienky stanovené príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva, môže požiadať policajného riaditeľa o vydanie povolenia na dlhodobý pobyt ES pre seba a členov svojej rodiny...;“ a v odseku 12: „Okrem ustanovení týkajúcich sa cudzinca, ktorý sa oprávnenne zdržiava na štátnom území Talianska, držiteľ povolenia na pobyt EÚ pre osoby s dlhodobým pobytom môže:... c) využívať dávky sociálnej pomoci, sociálneho zabezpečenia a dávky vzťahujúce sa na prostriedky zdravotnej, školskej a sociálnej povahy a na dávky vzťahujúce sa na prístup k tovaru a službám prístupným verejnosti, vrátane prístupu ku konaniu, ktoré vedie k získaniu bývania spravovaného verejnými orgánmi, ak nie je stanovené inak a pod podmienkou, že sa preukáže, že cudziniec má skutočne pobyt na štátnom území...“

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Pán VR je pakistanský štátny príslušník, zamestnaný v Taliansku, ktorého rodinní členovia od septembra 2011 do apríla 2014 opustili Taliansko z dôvodu návratu do krajiny pôvodu. Pokiaľ ide o toto časové obdobie, INPS (Istituto nazionale previdenza sociale – Národný inštitút sociálneho zabezpečenia, Taliansko) zamietol pánovi VR príspevok na domácnosť vyplácaný zamestnávateľom s odôvodnením, že pre cudzích štátnych príslušníkov sa podľa článku 2 ods. 6a zákonného dekrétu 69/88 na účely výpočtu uvedeného príspevku nezohľadňuje manželka a deti pracovníka, ktoré nemajú bydlisko v Taliansku.
- 2 Na základe článku 11 smernice 2003/109/ES a príslušných ustanovení o transpozícii do talianskeho právneho poriadku najprv súd a potom Corte di appello di Brescia (Odvolací súd Brescia, Taliansko) konštatovali diskriminačnú povahu vyššie uvedeného článku 2 ods. 6a, neuplatnili ho a uložili INPS a zamestnávateľovi povinnosť vrátiť pracovníkovi všetky zadržané sumy.
- 3 Proti odvolaciemu rozsudku INSP podala kasačný opravný prostriedok na jeho zrušenie.

Základné tvrdenia účastníka konania vo veci samej

- 4 Podľa INPS v rozpore s tým, čo je uvedené v napadnutom rozsudku, príspevok na domácnosť nemá povahu dávky sociálnej pomoci, ako to vyžaduje článok 11 ods. 1 smernice 2003/109, ktorá vyžaduje rovnosť zaobchádzania, pokiaľ ide o sociálne zabezpečenie, sociálnu pomoc a sociálnu ochranu, ako je vymedzené vo vnútroštátnom práve, ale povahu dávky sociálneho zabezpečenia, a nie „nevyhnutnú“ povahu v zmysle odôvodnenia 13, preto môže spĺňať podmienky na

výnimku zo zásady rovnakého zaobchádzania so štátnymi príslušníkmi a cudzincami stanovenú v odseku 4 článku 11.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 5 Príspevok na domácnosť podľa článku 2 zákonného dekrétu 69/1988 je finančný prídavok, z ktorého majú prospech všetci pracovníci a poberatelia dôchodku alebo dávok sociálneho zabezpečenia zo zamestnania za predpokladu, že príjem ich domácnosti nepresahuje určitú hranicu.
  - 6 Výška tohto príspevku sa stanovuje v závislosti na počte členov, počtu detí a rodinného príjmu, pričom ho poskytuje INPS. Tento príspevok spolu so mzdou vypláca zamestnávateľ podľa percentuálnej sadzby z hrubej mzdy zamestnanca. Ďalej INPS vykonáva konečné zúčtovanie medzi príspevkami poskytnutými zamestnávateľom a príspevkami na sociálne zabezpečenie, ktoré je INPS povinný vyplatiť.
  - 7 Vnútroštátna judikatúra definovala príspevok niekedy ako dávku *sociálneho zabezpečenia*, keďže ide o prídavok, či už na dôchodok alebo zamestnanie v závislosti na vykonávanej práci, ktorý je vyplácaný z poistného plateného všetkými zamestnávateľmi na zabezpečenie dostatočného príjmu rodinám, ktoré majú nedostatočný príjem, inokedy ako dávku *sociálnej pomoci*, keďže výška príspevku, ako aj príjem použitý ako parameter na jeho vyplácanie, sa zvyšujú v prípade rodín, ktoré si zaslúžia intenzívnejšiu ochranu, keďže jej členmi sú osoby s postihnutím alebo maloletí s ťažkosťami.
- Podľa vnútroštátneho súdu však toto rozlíšenie nie je relevantné a každopádne ide o opatrenie, ktoré spadá do rozsahu pôsobnosti článku 11 ods. 1 písm. d) smernice 2003/109/ES.
- 8 Skutočnosť, že zákon priznáva členom domácnosti rozhodujúci význam v rámci systematiky príspevku a ich identifikuje ako základných príjemcov finančného príspevku, na ktorý poberateľ mzdy alebo dôchodku má nárok, vyvoláva výkladovú pochybnosť, ktorá odôvodňuje polozenie prejudiciálnej otázky: teda či z domácnosti možno vylúčiť členov rodiny cudzieho štátneho príslušníka, a nie však členov rodiny vnútroštátneho príslušníka, keď ich skutočné bydlisko nie je viacej v Taliansku a neexistujú recipročné podmienky s ich krajinou pôvodu, pokiaľ sa zohľadní že odôvodnenie 4 a článok 2 ods. 1 smernice 2003/109/ES, ktoré ako cieľ smernice uvádzajú „integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín s povolením na dlhodobý pobyt v členských štátoch“ a definujú členov rodiny ako „štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí pobývajú v predmetnom členskom štáte“.
  - 9 Súdny dvor doteraz rozhodoval len o prípadoch, keď nositelia práv, ktorých sa domáhali v oblasti sociálnej ochrany ako ich celá rodina, mali trvalý pobyt v členskom štáte alebo sa presťahovali z jedného členského štátu do druhého členského štátu. Prejudiciálna otázka je preto novou otázkou.